

سرلشکری که تعزیه خوان اربابش بود

پای صحبت‌های سلما بابایی، دختر خلیبان شهید عباس بابایی در سالگرد شهادتش

۲۲

زینب کبری (س) شخصیتی تاریخی

بررسی شخصیت حضرت زینب کبری (س) در بیانات علامه حسینی‌الهاشمی

۲۳

ایستادن در برابر تندباد

گفت‌وگو با نوید پور فرج، بازیگر «زلاوا»

۲۴

هلمشهری فرهنگ

نمایشته ایرانی در نمایش از سربال بر روی صدا بی صدا، تیرماه ۱۳۹۷

«برف بی صدا می بارد» پر بیننده‌ترین سربال تلویزیون در نیمه دوم تیرماه شد

عشق در پیچ تاریخ

سیما

نتایج نظرسنجی مرکز تحقیقات صداوسیما نشان می‌دهد از بین سربال‌های جدید پخش شده در نیمه دوم تیر سال ۱۴۰۱، فصل دوم سربال «برف بی صدا می بارد» به کارگردانی پوریا آذریابجانی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفیعی از شبکه ۳ با ۳۶٫۱ درصد مخاطب، پر بیننده‌تر از سایر سربال‌ها بوده است. براساس این نظرسنجی این مجموعه رضایت ۸۱٫۷ درصدی بینندگان را در حد «زیاد» کسب کرده است؛ این در حالی است که براساس اعلام مرکز تحقیقات صداوسیما، مجموعه تلویزیونی «مستوران» به‌عنوان پر بیننده‌ترین مجموعه سیما در نیمه‌اول تیرماه ۱۴۰۱ تنها ۱۵٫۴ درصد مخاطب داشته است. درواقع، میزان مخاطبان سربال «برف بی صدا می بارد» در نیمه دوم تیرماه بیش از دوبرابر مخاطبان سربال «مستوران» در نیمه اول همین ماه بوده است. «برف بی صدا می بارد» داستان ۲ خانواده را بر بستری از تاریخ معاصر ایران روایت می‌کند و از این بابت می‌توان آن را شبیه سربال‌هایی همچون «لحظه گرگ و میش» (هماپون ۱۳۹۴) دانست که فیلمنامه‌نویس «برف بی صدا می بارد» یعنی مرحوم مسعود بهمنیانی نیا

فیلمنامه این دومی را نوشته بود. حتی سربال به نمایش درنیاآمده «سرزمین مادری/سرزمین کهن» (کمال تیریزی، ۱۳۹۲) هم از الگوی روایت ملودراماتیک یک زندگی خانوادگی در بستر روایتی تاریخی – سیاسی بهره برده است. این نوع سربال با ساخت سربال «در چشم باد» (مسعود جعفری جوزانی، ۱۳۸۷) تجربه‌های بعدی در این نوع سربال‌سازی، از نظر طول روایت، تعدد شخصیت‌ها، سیر حوادث و گنجاندن موضوعات سیاسی تاریخ معاصر در داستان به سربال «در چشم باد» نَسب می‌برند. داستان وصل و هجران، کامیابی و ناکامی عشاق، جدایی‌هایی که به دوری ختم می‌شوند و پیوندهایی که از هم می‌گسلند، به این نوع سربال‌ها مشخصاتی ملودرام می‌بخشد. درواقع این سربال‌ها را از نظر ژانری می‌توان به‌گونه ملودرام منتسب کرد. در نظر مضمونی نیز به‌تصویر کشیدن مضامین انقلابی و اسلامی در بطن حوادث تاریخی و روابط شخصیت‌ها با یکدیگر محور محرکه اندیشه‌ای این سربال‌ها محسوب می‌شود. «برف بی صدا می بارد» نیز – همچون اسلاف خود – بر بیان داستانی ملودرام با مولفه‌های آشنای این ژانر و تأکید بر تفوق وجوه اخلاقی قهرمانان بر ذائقل شیران

متکی است. یکی از انتقاداتی که معمولاً به سربال‌هایی همچون «برف بی صدا می بارد» وارد می‌شود این است که این سربال‌ها کشدار، بی‌افت‌وخیز و مبتلا به ضرباهنگی کند هستند. پوریا آذریابجانی در میزگردی در پاسخ به این انتقاد به فارس گفته بود: «واقعیت این است که اگر به‌نظر قصه کشدار تر از قصه‌های دیگر است – چون نسبیتهی به‌وجود می‌آید – باید بررسییم که نسبت به کدام اثر کشدارتر است؟ اصلاً مخاطب امروز محتوای سرگرمی خود را از اینستاگرام و ویدئوهای کوتاه آن دریافت می‌کند و علاقه‌ای ندارد که بسترهای شکل‌گیری قصه را ببیند.

در پلنفرم‌ها یک سربال با ۱۵۰ اقل در ۵ اقسمت ساخته می‌شود و این حجم از کنش و واکنش نیز برای مخاطب جذاب است. صفحه حوادث روزنامه‌ها نیز بر همین منطق جذاب‌تر از سایر بخش‌های آن به شمار می‌روند. داستان «برف بی صدا می‌بارد» از ابتدا بر یک بستر تحلیلی نوشته نشده و باید زمینه‌چینی‌هایی طراحی کنیم و اتفاقاتی شکل بگیرد تا براساس آنها کنش و واکنشی اتفاق بیفتد. به اضافه اینکه اصلاً قصه راجع به میوه‌های آسبک زندگی است و ابتدا باید جزئیات زندگی

این افراد تعریف شود. من هم معتقدم که این سبک از سربال‌سازی طرفدار ندارد؛ چون بیننده‌ای که این روزها به درست یا غلط از فضای مجازی تغذیه می‌شود یا سربال‌های پلنفرمی که به‌طور جدی بر منطق کنش و واکنش نوشته و ساخته می‌شوند را مشاهده می‌کند، ممکن است تحمل فضایی که یک عده آدم دور یک سفره نشستند آن را نداشته باشد؛ مخصوصاً اگر تجربه‌ای از فضای دهه ۶۰ در خاطرات خود نداشته باشد. پس این مسئله را ذاتا اشکال قصه و سربال نمی‌بینم و ذات رنتم «برف بی صدا می‌بارد» در متن فیلمنامه و در تصویر وجود دارد. قصه در اصل براساس متنی نوشته‌شده که از ابتدا با همین صورت بوده است.

با وجود اینکه، «برف بی صدا می‌بارد» هنوز با سربال‌های موفق تلویزیون همچون «هزار داستان» یا «روزگار قریب» فاصله‌بعیدی دارد، ولی اقبال نسبی بینندگان به آن نشان می‌دهد که تماشاگر تلویزیون هنوز جذب قصه خوب و پر کشمکش می‌شود؛ همان گمشده‌ای که سال‌هاست دست‌اندرکاران ساخت سربال‌ها به آن توجهی ندارند.

پارسا پیروزفر در آخرین اکران خصوصی فیلم «تی»

اکران

سینماها در غیبت فیلم‌های کم‌دی چه وضعیتی را تجربه کردند؟ با توجه به میزان وابستگی رونق گیشه به حضور کم‌دی‌ها، طبیعی بود که شاهد افت فروش فیلم‌ها باشیم؛ هر چند در این روزها هم بودند فیلم‌هایی که تا حدودی مورد توجه مخاطبان قرار گیرند. در این میان فیلمی که بیشترین میزان اقبال عمومی را تجربه کرد، «تی تی» بود؛ فیلمی که در حضور کم‌دی‌ها هم خوب می‌فروخت. بررسی آمار فروش فیلم‌ها در روزهای غیبت سینمای کم‌دی، جزو افت فروش که قابل پیش‌بینی هم بود، می‌تواند میزان توجه مخاطبان به فیلم‌های متعلق به ژانرهای دیگر را نیز نمایان کند.

طبق اطلاعات سامانه مدیریت فروش و اکران سینما (سمفا) در این هفته از چهارشنبه ۱۲ مردادماه تا سه‌شنبه ۱۸ مردادماه، سینمای ایران در مجموع ۹۴ هزار مخاطب داشت که فروشی ۲ میلیارد و ۸۶۱ میلیون تومانی را برای آن رقم زد. در این هفته فیلم‌های کم‌دی نمایش نداشتند و در نییمی از هفته، سینماها به‌طور کامل تعطیل بودند. در هفته سوم مردادماه تنها ۴ فیلم هئناس و بدون قرار قبلی با افزایش میزان مخاطب و فروش مواجه شدند و بقیه فیلم‌ها، اغلب بیش از ۶۰ درصد کاهش فروش را تجربه کردند.

فیلم تی تی به کارگردانی آیدا پناهنده که هفته گذشته

گیشه بدون کم‌دی

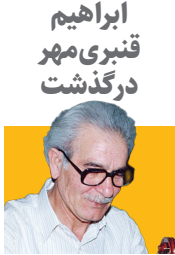
«تی تی» بیشترین مخاطب را جذب کرد

برای نخستین‌بار به صدر جدول فروش هفتگی رسیده بود، در این هفته هم با فروش ۲۶ هزار قطعه بلیت به ارزش یک‌میلیارد و ۶ میلیون تومان این جایگاه را حفظ کرد. حدود ۲۹ درصد مخاطبان این هفته سینمای ایران به تماشای تی تی نشستند و فروش کل این فیلم در این هفته به نزدیکی ۱۳ میلیارد تومان رسید.

فیلم سینمایی هئناس ساخته حسین دارابی با ۲۶ هزار مخاطب و فاصله‌ای اندک نسبت به تی تی دومین فیلم

فیلم زیاد، تماشاگر کم

اگر بکنی، دو فیلم بالای جدول گیشه را در بازه زمانی غیبت فیلم‌های کم‌دی در نظر بگیریم متوجه می‌شویم که بقیه فیلم‌ها، تماشاگر چندانی نداشته‌اند. البته تعطیلی ۴روزه سینماها به دلیل ایام سوگواری را هم باید در نظر گرفت. به‌صورت سنتی هم مردم در دهه اول محرم کمتر سینما می‌روند. با در نظر گرفتن مجموعه این عوامل، شاید بتوان گفت که کارکرد سینماها آن قدرها هم پایین نبوده است؛ هرچند نمی‌توان فاصله فیلم صدرنشین گیشه با بقیه فیلم‌ها را در نظر گرفت. سینمای ایران در یکی از بحرانی‌ترین دوران ۵دهه اخیر به شکلی کم‌سابقه با بدبدهای به‌نام فیلم‌ها یادو تماشاگر اندک مواجه شده‌است؛ فیلم‌هایی که البته در غیبت ۲ کم‌دی پرفروش، چندروزی این فرصت را یافتند تا در سانس‌های بیشتری به نمایش درآیند.

ابراهیم قنبری مهر درگذشت

ابراهیم قنبری مهر، سازنده سرشناس ساز ۹۴سالگی درگذشت. حسین بهروزی نیا، نوازنده برپط و آهنگساز، خبر درگذشت ابراهیم قنبری مهر را در فضای مجازی اعلام کرد.

وزارت ارشاد در تلاش است تا سکان نمایش خانگی را به‌دست بگیرد

اختلافات میان ساترا و پلنفرم‌های شبکه نمایش خانگی تمامی ندارد و همین اختلافات بر سر مدیریت این شبکه وارد مرحله تازه‌ای شده؛ حالا وزیر ارشاد از موافقت با پیش‌نویس این وزارت‌خانه برای مدیریت این مجموعه خبر داده‌است.

نمایش خانگی تا سال ۱۳۹۹ برعهده وزارت ارشاد بوده و در انتهای دولت دوازدهم، مجلس در موضوع لایحه بودجه ۱۴۰۱ رود کرد و سپس آن‌را در اختیار صداوسیما قرار داد. با مستقرشدن دولت سیزدهم و فعالیت وزارت ارشاد، شوروی نگهبان در لایحه بودجه ۱۴۰۱ بر این مصوبه ایراد گرفت و حذف‌شد. با این حذف لایحه، مسئولیت نهایی این حوزه در ابهام به‌سر می‌برد هر چند سرپال‌ها تولید و پخش خود را در پلنفرم‌ها دارند. از زمانی که ساترا وارد سازوکار شبکه نمایش خانگی شد، تلاش کرد تا وجهات قانونی را از طریق مجلس شورای اسلامی به‌دست بیاورد. با تشکیل جلسات در دولت دوازدهم، وزارت داد. پس از تحمیل تا پنجم ابتدایی، برای امرار معاش به کارهای مختلفی ازجمله نجاری روی آورد. با توجه به علاقه‌ای که به موسیقی داشت، پس از چند سال و زمانی که امکانات فراهم شد، تصمیم گرفت برای یادگیری موسیقی و نوازندگی و بولسن نزد ابوالحسن صبا برود. پس از گذراندن یک دوره نت‌نویسی و آشنایی با گام‌های موسیقی ایرانی و غربی و یادگیری نوازندگی، صبا پیشنهاد ساخت ویولن را به وی می‌دهد و او را به سبورن آراکلیان معرفی می‌کند تا از اطلاعات و مطالعات نظری وی آگاه شود. پس از آن وی با استفاده از راهنمایی‌های ابوالحسن صبا و سورن آراکلیان به ساخت ویولن پرداخت. قنبری مهر در سال ۱۳۳۴ کارگاه سازسازی وزارت فرهنگ و هنر را تاسیس کرد.

ساترا یا رسانه ملی نکته مهم این است که عنوان می‌شود اگر ساترا به‌طور کامل زیر نظر صداوسیما باشد، با همین دست‌فرمان روی تولیدات محتوای شبکه نمایش خانگی نظارت داشته باشد. شبکه نمایش خانگی و تلویزیون تفاوتی نخواهد داشت و مخاطبان این شبکه مانند تلویزیون ریزش می‌کنند. رئیس صداوسیما بارها تأکید کرده که شبکه نمایش خانگی نمی‌تواند ۲مدیر داشته باشد؛ ساترا وابسته به صداوسیما وظیفه نظارت در تولید و پخش محتوای تولیدشده در پلنفرم‌ها را برعهده دارد، اما رئیس ساترا معتقد است که اگر چه رئیس ساترا، توسط رئیس صداوسیما انتخاب می‌شود، اما به‌معنای تصدی‌گری ساترا در فعالیت‌های تولید رسانه ملی نیست و به لحاظ ساختاری و شرح وظایف از ابتدای تأسیس از سایر معاونت‌های تولیدی صداوسیما همچون معاونت سیما یا معاونت فضای مجازی متفک بوده و مأموریت تولید محتوا ندارد که تعارض منافع با VODها داشته باشد.

محل اختلاف با رسانه ملی

وزیر فرهنگ هر‌ب‌سار بر مسئله وضعیت نمایش خانگی تأکید می‌کند و بارها در حمایت از پلنفرم‌ها و نمایش خانگی صحبت کرده‌است. وزیر این‌بار هم در حاشیه هیأت دولت عنوان کرده نظارت بر سربال‌ها در نمایش خانگی تنها محل اختلاف ما با صداوسیماست. چند روزی است که پیش‌نویسی از سوی وزارت‌خانه آماده و به نهاد‌های مرتبط ارائه شده است که این پیش‌نویس مورد توافق بوده و نتیجه‌اش به‌زودی اعلام می‌شود. این‌بار، معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری، در نامه‌ای خطاب به پیمان جلیلی، رئیس رسانه ملی، مسئولیت صدور مجوز و تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی و نظارت بر آن را منحصرآرعهده سازمان صداوسیما دانسته و روی آن تأکید داشته‌است. اما وزیر همچنان پیگیر وضعیت نمایش خانگی است. به‌گفته وزیر، جلسات فشرده‌ای برای تعیین تکلیف این حوزه با نهادها برگزار می‌شود که در نهایت پیش‌نویس آماده شده و منتظر ابلاغ نهایی است. اسماعیلی می‌گوید: «آنچه که در بسترهای برخط نمایش خانگی پخش می‌شود، اعم از فیلم سینمایی، تئاتر، انیمیشن، موسیقی و عمدتاً محصولاتی است که تحت نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، همه معتقدند که محدوده اینها ذاتاً متعلق به وزارت‌ارشاد است. تنها موردی که محل اختلاف میان صداوسیما و وزارت فرهنگ بوده، پخش سربال است که آن هم موضوع نظارت بر آنهاست که مطرح است.»

ناکامی ساترا

از یک‌سو اگر سازمان سینمایی وزارت ارشاد را از ماجرای شبکه نمایش خانگی کنار بگذاریم، به‌نظر می‌رسد با همه فعالیت‌ها و تولیدات مختلف هنوز رسانه ملی و ساترا نتوانسته‌اند به‌طور کامل اشرافی به این موضوع داشته باشد؛ چراکه در ماه‌های اخیر

برخی از سربال‌های تولیدشده در شبکه نمایش خانگی بدون مجوز پخش شده‌اند. با پخش جدید یکسربال و با برنامه جدید از یک پلنفرم زنگ‌های هشدار به‌صدا درمی‌آید. مدیران ساترا تلاش کرده‌اند که با برگزاری جلسات متعدد و تعامل و صحبت با صاحبان پلنفرم‌ها به یک تفاهم کاری برسند اما به‌نظر می‌رسد راه درازی برای رسیدن به این هدف دارند.

نمی‌توان مخاطب را نادیده گرفت

از سوی دیگر نمی‌توان مخاطبان پلنفرم‌ها را نادیده گرفت؛ مخاطبانی که عموماً بیننده برنامه‌ها و سربال‌های تکراری تلویزیون نیستند و با آمدن خوراک فرهنگی ایرانی از طریق پلنفرم‌ها، دست از تماشای محتوای شبکه‌های ماهواره‌ای برداشته‌اند. «نیگولا کوچوسو» از چندبخوانیم و چه باب میل‌مان نباشد، محصولات پلنفرم‌ها با ویرتین رنگارنگی از برنامه‌ها و سربال‌ها در سال‌های اخیر توانسته بیشترین مخاطب را حتی از تلویزیون داشته باشد؛ محتوایی که گاهی به بیش از ۳۰٪ زبان در دنیا ترجمه شده است. سامیه سازمان اعلام می‌کند که محتوای سربال‌ها بدون تأیید و مجوز پخش شده‌است.

مرگ کارگردان قدیمی

مسعود اسداللهی، کارگردان، فیلمنامه‌نویس و بازیگر سینما و تلویزیون در آمریکا درگذشت. به‌گزارش همشهری، اسداللهی در سال ۱۳۲۳ در امیر به تهران به دنیا آمد. تحصیل در دانشگاه هنرهای دراما تیک باعث حضور او به‌عنوان بازیگر در نخستین فیلم‌های ناصر تقوایی و نصرت کریمی شد. «ارمش در حضور دیگران» و «درشکه‌چی» نخستین تجربه‌های بازیگری او محسوب می‌شوند. کارگردانی فیلم‌هایی چون «همسفر»، «علی کنکور»، «با خالدار»، «پسرک»، «قطب» و «سربال» از او در شاخص‌ترین کارهای او در سینما و تلویزیون است. وی در دهه ۶۰به اروپا و سپس به آمریکا مهاجرت کرد. بیست‌مرداد او در لس آنجلس می‌از تحمل یک دوره بیماری درگذشت.

سامیه درگذشت

ژان ژاک سامیه، تصویرگر مشهور فرانسوی به‌گزارش دلا دین، سامیه، کاریکاتورست فرانسوی و تصویرگر سری کتاب‌های «نیگولا کوچوسو» از کتاب‌های مربوط به کودکان در ۸۹سالگی درگذشت.

این مجموعه داستان بین سال‌های ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۴ به چاپ رسید که تاکنون به بیش از ۳۰ زبان در دنیا ترجمه شده است. سامیه به سبب کاریکاتورهای بسیار شناخته‌شده.